

notářského spisu, neboť účelem tohoto zákonného předpisu jest, by způsobem zvláště význačným bylo zjištěno, že podíl přešel z určitého společníka na určitou osobu třetí. Jaké vzájemné plnění si strany vyhradily, jest již otázkou podružnou. Jestliže tedy vůle stran směřovala k převodu podílu a tento převod byl notářským spisem uskutečněn, nemá pro platnost této úmluvy významu, že co do přejímací ceny prohlásily strany něco jiného než co bylo jimi skutečně obmyšleno, jen za tím účelem, aby ušetřily na poplatcích. V této části platí zásada § 916 druhá věta obč. zák., podle níž projev vůle stran, jímž mělo býti zakryto jiné jednání, jest posuzovati podle pravé jeho povahy, tudíž že, jak nižší soudy zjištěly, úplatou nemělo býti 70.000 Kč, vytčených v notářském spise, nýbrž že žalobce měl od žalované za svůj závodní podíl dostati polovinu číselného jmění společnosti, a to pokud lze dělití předměty, in natura, jinak ve vyúčtování v penězích. Nebylo tedy závady, by nižší soudy po této stránce co do způsobu vzájemné úplaty nepřihlížely také k předběžné smlouvě žalobcem sepsané, i když se jí nedostávalo formy notářského spisu. Poněvadž k ujednání co do převodu podílu došlo v předepsané formě a otázka vzájemného plnění nedotýká se zájmu společnosti, neboť její jmění musí zůstatí netknuto, nýbrž jen smluvníků samých, jest plně odůvodněna i pasivní legitimace žalované. Nehledíc k ustanovení § 937 obč. zák., podle něhož povšechná neurčitá vzdání se námitek nemají účinku proti platnosti smlouvy, nemá významu poukaz dovolání k tomu, že se strany v notářském spisu vzdaly práva, smlouvě z jakéhokoli důvodu odporovati, poněvadž obě strany při smlouvě trvají a jde jen o to, by ujednání co do výše úplaty za závodní podíl ve smlouvě předstírané bylo nahrazeno ujednáním skutečným (§ 916 druhá věta obč. zák.). Bylo-li zjištěno a také rozhodnuto, že žalobci přísluší za postoupený závodní podíl úplata, rovnající se polovici celého společenského jmění, jest tím dán podklad k číselnému určení této úplaty, k němuž dojde konečným rozsudkem, který bude vydán po dalším jednání a dokazování. Nebyla tedy přípustnost žaloby podmíněna tím, aby strany nejprve mezi sebou vyúčtovaly, to tím méně, když se podstatně rozcházel v zásadní otázce, o níž rozhodl mezitímní rozsudek. Není tudíž odůvodněna ani námitka předčasnosti žaloby.

Čís. 8470.

Převzetí jmění (závodu) ve smyslu § 1409 obč. zák. není universální sukcesí a nepřecházejí jím jmenovitě nájemní práva. Postup nájemních práv v pravém slova smyslu není možným.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1928, Rv I 441/28.)

Žaloba, již domáhala se firma bratří L. na žalovaných zaplacení 40.000 Kč, byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Žalobkyně se domáhá žalobou vrácení 40.000 Kč, které prý v roce 1924 musil zaplatiti Hanuš K. kromě nájemného žalovaným jako pronajímatelům při ujednání podnájemní smlouvy pro firmu H. K. a spol., jejímž byl veřejným společníkem (§ 20 odst. (2) a (3) zákona o ochraně nájemníků ze dne 26. dubna 1923, čís. 85 sb. z. a n., pokud se týče ze dne 25. dubna 1924, čís. 85 sb. z. a n.). Nižší soudy správně uznaly, že nárok tento není po právu. Pokud jde především o otázku oprávnění, nutno uvážiti, že, kdyby se měla věc tak, jak tvrdí žalobkyně, byla by vzešla firmě H. K. a spol. proti žalovaným nepochybně pohledávka na vrácení, na zaplacení 40.000 Kč. Převzal-li pak, jak zjištěno, po zrušení firmy H. K. a spol. v e š k e r á její aktiva a pasiva Heřman L. jako spolumajitel firmy H. L. a po něm opět nově se utvořivší veřejná společnost pod firmou Bratří L-ové, jest zřejmo, že by byla přešla na tuto firmu také ona pohledávka 40.000 Kč, přísluševší svého času firmě H. K. a spol. proti žalovaným a byla by firma Bratří L-ové k žalobě aktivně oprávněna. Z toho však ještě nikterak neplyne, že na tuto firmu přešla také práva z podnájemní smlouvy ujednané firmou H. K. a spol. se žalovanými. Dovolatelka dochází k opačnému právnímu názoru, majíc za to, že přechod práv a závazků s firmy H. K. a spol. na firmu H. L. a s této na žalobkyni, jest jakousi universální sukcesí. O takovou sukcesí jde však jen ve zvláštních případech, jako na př. při sukcesí dědice v práva zůstavitelova (§§ 531 a 532 obč. zák.), při nabytí odúmrtí státem, při fusi u akciových společností nebo společností s ručením obmezeným (čl. 247 obch. zák. a § 96 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák.). Naproti tomu není universální sukcesí převzetí jmění nebo závodu ve smyslu § 1409 obč. zák. a o to tu jde, — neboť tu nutno různá aktiva převéstí jednotlivě (viz Ehrenzweig I. str. 137). Mohl by tedy přijíti v úvahu jen postup práva podnájemního. Postup práv nájemních v pravém slova smyslu není však možný, neboť jde o právo osobní. Pronajímateli (nájemníku) nemůže býti vnucen proti jeho vůli jiný nájemník (podnájemník), nejde-li ovšem o podnájem (další podnájem) za podmínek § 1098 obč. zák. Naproti tomu při pravém postupu ve smyslu § 1392 obč. zák. nezáleží na souhlasu postoupeného dlužníka a netřeba k jeho platnosti ani jeho zpravení o postupu (§ 1395 obč. zák.). Kdyby tedy dosavadní nájemník »postoupil« svá práva, plynoucí pro něho ze smlouvy nájemní, třetí osobě, což zásadně nelze vyloučiti, byla by to zvláštní nová smlouva svého druhu, jejíž uskutečnění bylo by možným jen s výslovným souhlasem majitele pronajatých místností, čímž by pak vznikla mezi tímto a »postupitelem« skutečná smlouva nájemní. Obdobně bylo by tomu i při podnájmu. Z toho jest patrné, že při zániku firmy H. K. a spol. a po převodu aktiv a pasiv na firmu H. L., nepřešlo a nemohlo přejíti i podnájemní právo této firmy na firmu H. L. a z této na firmu Bratří L-ové, nýbrž že bylo třeba nové smlouvy, k níž došlo souhlasným projevem obou stran. Ale pak jest pro posouzení otázky promlčení nároku na vrácení úplaty 40.000 Kč rozhodnou doba,

kdy zanikla podnájemní smlouva, ujednaná s firmou H. K. a spol., která poskytla onu úplatu, tedy den 1. neb aspoň 9. října 1924, od kteréž doby do podání žaloby (15. října 1926) uplynulo více než šest měsíců. Snaží-li se dovolatelka vyvoditi kontinuitu podnájemní smlouvy z okolnosti, že ve všech třech firmách byl zúčastněn Heřman L., přehlíží, že první podnájem nebyl ujednan pro něho, nýbrž jménem a pro firmu H. K. a spol., tedy pro závod provozovaný oběma společníky pod určitou firmou, a že tyto poměry se podstatně změnily zánikem této firmy a když aktiva a pasiva její převzal sám Heřman L.

Čís. 8471.

Jde o neoprávněné rozšiřování služebnosti bytu, příslušející svobodné ženě, poskytovala-li po několik dnů v týdnu nocleh muži, aniž bylo tvrzeno, že se tak dělo jen k navázání známosti s ním.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1928, Rv I 1563/28.)

Žalované Julii S-ové příslušelo právo bytu v domě žalobkyně. Ježto František Z. přenocoval u Julie S-ové několikrát v týdnu, žalovala žalobkyně 1. Julii S-ovou, že jí nepřisluší právo přenocovat s Františkem Z-em v bytě v domě žalobkyně a 2. Františka Z-a, že nemá práva přenocovati v bytě Julie S-ové. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby ohledně obou žalovaných, odvolací soud zamítl žalobu ohledně obou žalovaných. D ů v o d y: Jest zcela lhostejno, zda žalovaní žijí v konkubinátě čili nic; žalobkyni mohlo by se jednat jen o to, zda byla služebnost překročena. V tom směru znělo původní žalobní žádání, že druhý žalovaný bydlí u první žalované. Služebnost bytu podle § 521 obč. zák. znamená právo používatí přikázané části bytu podle potřeby, při čemž v souzeném sporu, což jest nesporno, bylo první žalované právo bydlet poskytnuto po dobu svobodného stavu. Tím jest nepochybně dáno nejen časové omezení, nýbrž i obsahové omezení práva první žalované ohledně používání bytu v tom směru, že služebnost platí jen pro první žalovanou. Leč o tento případ tu již následkem změny žaloby nejde. Když za řízení bylo nesporně zjištěno, že se druhý žalovaný zdržuje jen od soboty do pondělí v domě žalobkyně, že však jinak bydlí v Praze, změnila žalobkyně žalobní prosbu a nahradila slova »bydlení« slovem »přenocovati« a to ještě za dobu od soboty do pondělí. Tím vyznačila rozdíl mezi »bydletí« a »přenocovati«. Služebnost bytu nevylučuje, by první žalovaná přijímala návštěvy, které v jejích místnostech přenocují.

N e j v y š š í s o u d obnovil k dovolání žalobkyně ohledně Julie S-ové rozsudek prvního soudu.